

Vraag nr. 100
van 19 maart 1999
van de heer MARC OLIVIER

Millenniumprobleem – Maatregelen

1999, en zeker 9 september (9-9-1999), zou volgens specialisten her en der al een behoorlijke voorproef kunnen zijn voor het echte millenniumprobleem dat zich naar alle waarschijnlijkheid zal doen gelden op 1 januari volgend jaar. Immers, 99 wordt door veel oudere programma's geïnterpreteerd als "end of file" of "einde van alle gegevens". Alles wat daarna wordt ingevoerd, wordt dan niet meer gelezen/opgeslagen en dus gewoon verwijderd.

Inmiddels zijn we op minder dan een jaar van 2000 verwijderd en dringt dus de tijd om het echte millenniumprobleem aan te pakken, voorzover dat nog niet is gebeurd. Het probleem is bekend : in het verleden hebben nogal wat programmeurs en chipproducenten hun toevlucht gezocht in een datumnotering met twee cijfers, bijvoorbeeld 78 in plaats van 1978. Zolang het verschil tussen die twee laatste cijfers 1 is, is er niets aan de hand. Wanneer 99 echter plots 00 wordt, zit er 99 jaar verschil tussen en kunnen computersystemen danig worden ontwricht. Het jaar 2000 is ook nog eens schrikkeljaar. Bovendien kan een kettingreactie ontstaan tussen de diverse computers en systemen, waardoor computers op zichzelf misschien "2000-proof" zijn, maar verkeerde informatie krijgen van andere die dat niet zijn. Dat had onder meer te maken met het feit dat geheugen – zeker intern, maar ook extern – in die tijd een erg kostbaar goed was en elke besparing daarop noodzakelijk was. Daarenboven hield twintig jaar geleden niemand het voor mogelijk dat de programma's die toen werden geschreven, nog zouden worden gebruikt anno 2000. Veel van die software wordt echter nu nog integraal gebruikt of er werd op voortgebouwd zonder de datumnotatie te veranderen.

Niet alleen software zal last ondervinden van de "millenniumbug" of "Y2K", maar ook en vooral de zogenaamde "embedded chips", waarvan niemand nog precies weet waarvoor en waarin ze allemaal werden gebruikt. Bovendien kunnen die vrijwel nooit worden geherprogrammeerd en is vervanging van de toestellen of de chips de enige mogelijkheid. Een gemiddeld passagiersvliegtuig heeft al gauw enkele duizenden, zo niet tienduizenden van die chips aan boord. Vandaar dat een aantal grote luchtvaartmaatschappijen al heeft beslist in elk geval op 1 januari 1999 niet te vliegen. Het staat inmiddels vast dat alle elektronica die een datumnotatie gebruikt en ouder is dan vijf jaar, potentieel problemen kan ondervinden.

Nu al worden de kosten wereldwijd geschat op liefst 18.000 miljard frank ; de kostprijs voor België zou alles bij elkaar 172 miljard bedragen. Omdat niemand weet hoe het uiteindelijk zal aflopen, kunnen de kosten nog vele malen hoger zijn, eenmaal de definitieve balans is opgemaakt.

Veel grote bedrijven en instellingen zijn, evenals de overheden, al een paar jaar bezig met herprogrammeren en testen. Cijfers over kleine en middelgrote ondernemingen geven echter aan dat daar veel minder aandacht wordt besteed aan het probleem, sensibiliseringsprogramma's ten spijt.

1. Wordt er binnen de Vlaamse overheid aan het probleem gewerkt en wat zijn de resultaten ?
2. Heeft de Vlaamse overheid zicht op de problemen die kunnen rijzen bij steden en gemeenten ?
3. Is de Vlaamse overheid zich bewust van het "(9-9)99-probleem" en het "schrikkeljaarprobleem" en zo ja, worden er maatregelen genomen ?
4. Zet de Vlaamse overheid ook informatiecampaagnes op naar burgers en bedrijven, of wordt die taak volledig waargenomen door de federale overheid (o.m. Millenniumforum 2000) ?
5. Heeft de Vlaamse overheid een noodscenario klaar voor het geval het onverhoopt toch fout gaat ?
6. Wordt er samengewerkt met de federale en Europese overheden en zo neen, is daar behoefte aan ?
7. Wat heeft het millenniumprobleem de Vlaamse overheid totnogtoe gekost ?
8. Acht de minister het, met de gegevens waarover hij nu beschikt, wenselijk om de bevolking op te roepen specifieke voorzorgen te nemen ?

Antwoord

1. Sedert 1996 werden verschillende initiatieven genomen en acties uitgevoerd om de verschillende systemen binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (MVG) klaar te maken voor de millenniumovergang.

In oktober vorig jaar heeft het college van secretarissen-generaal een overkoepelend projectteam aangesteld dat erover moet waken dat alle domeinen in alle departementen worden bestre-

ken en dat alle nodige maatregelen worden uitgevoerd voor het vermijden van moeilijkheden bij de overgang naar het jaar 2000.

2. Met de omzendbrief Wel/98-08 van 1 december 1998, goedgekeurd door de Vlaamse regering, werden de provinciebesturen, de intercommunales, de gemeente- en OCMW-besturen gesensibiliseerd over het millenniumprobleem. In deze omzendbrief werden tevens een aantal aanbevelingen betreffende de millenniumproblematiek gedaan.

Aangezien gemeenten en provinciebesturen hoofdzakelijk federale bevoegdheid zijn, werd aan het Millenniumforum 2000 (kabinet van de eerste minister) gevraagd om mij op de hoogte te houden van de vooruitgang in die domeinen.

Tevens heb ik aan alle Vlaamse ministers een enquêteformulier bezorgd, met het verzoek het te versturen naar de Vlaamse openbare instellingen (VOI) die onder hun bevoegdheid ressorteren. Op deze manier worden alle VOI's bevraagd naar de stand van zaken betreffende het oplossen van het millenniumprobleem in de diverse organisaties met een impact op de maatschappelijke functies binnen de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest.

3. Het MVG is zich inderdaad bewust van het 9/9/99-probleem en het schrikkeljaarprobleem. Beide zijn opgenomen in de testprocedures voor de softwareapplicaties.
4. De informatiecampagne naar burgers en bedrijven wordt waargenomen door het Millenniumforum 2000, waarin het MVG vertegenwoordigd is.
5. Voor de vitale installaties met maatschappelijke gevolgen wordt in preventieve acties en noodplannen voorzien.
6. Het MVG is vertegenwoordigd in het Millenniumforum. Ook de contacten met de Europese overheden verlopen via dat kanaal.
7. De financiële impact voor de verschillende domeinen is als volgt.

- Domein informatietechnologie

De financiële impact van het millenniumprobleem voor aanpassing van de informatiesystemen binnen het MVG bedroeg 21 miljoen in 1997 en 45 miljoen in 1998.

Hierin zijn enkel de middelen opgenomen herkenbaar en specifiek voor oplossing van het jaar 2000-probleem. Indirecte kosten zoals de migratiekosten voor aankoop en implementatie van nieuwe en millenniumgeschikte versies van hardware, systeemsoftware en pakketsoftware, zijn hierin niet opgenomen, aangezien zij worden beschouwd als normale vervangingsinvesteringen.

- Domein gebouwen

Tot op heden zijn de enige kosten voor de gebouwen ten laste van de Vlaamse Gemeenschap, die voor de externe audit die thans wordt gedaan voor de belangrijke telefooncentrales in de grote administratieve gebouwen (totale kostprijs ± 300.000 frank).

Afhankelijk van deze audit zullen centrales worden vervangen.

- Domein logistiek management

Geen directe kosten.

- Domein overige niet-IT

Dit domein omvat voornamelijk telematica-toepassingen en processturingen voor mobiliteit en waterbeheersing, zoals uitrustingen langs de wegen, op luchthavens, langs de waterwegen en waterlopen, in de havens en hun toegangen.

De aanpassingen, vernieuwingen en testen worden geraamd op 80 miljoen frank. Dit bedrag is echter voorlopig, aangezien testen die momenteel worden uitgevoerd nog bijkomende toepassingen naar voor kunnen brengen.

8. Volgens de huidige informatie lijkt een oproep naar de bevolking om specifieke voorzorgen te nemen niet nodig. Inderdaad, de vitale installaties worden nagezien op hun millenniumconformiteit, worden zo nodig aangepast en worden uitgetest.

Daarenboven worden preventieve maatregelen genomen en worden noodscenario's opgesteld, zodat zelfs ingeval een installatie niet degelijk zou functioneren, er geen zware gevolgen kunnen ontstaan.